

K mat. 773/2025

„Návrh nového modelu fungovania materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitra na princípe právnej subjektivity.“

Informácia o ustanovení rád škôl.

Pôsobnosť orgánov školskej samosprávy upravuje Deviata časť (§ 24 a § 25) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (alebo ďalej len zákon 596/2003 Z. z.) a vyhlášky MŠ SR č. 291/2004 Z. z., ktorou sa určujú podrobnosti o spôsobe ustanovenia orgánov školskej samosprávy, o ich zložení, o ich organizačnom a finančnom zabezpečení.

Rada školy je iniciatívny a poradný samosprávny orgán, ktorý vyjadruje a presadzuje verejné záujmy a záujmy detí, rodičov, pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov v oblasti výchovy a vzdelávania. Plní funkciu verejnej kontroly, posudzuje a vyjadruje sa k činnosti školy, orgánov miestnej štátnej správy, orgánov obcí a samosprávnych krajov z pohľadu školskej problematiky.

Podľa vyhlášky č. 291/2004 Z. z. **pri spojenej škole** podľa osobitného predpisu (§ 20 zákona č. 596/2003 Z. z. **sa ustanovuje len jedna rada školy**. Jej zloženie zohľadní druhy a typy škôl, ktoré sú organizačnými zložkami spojenej školy. (Druh – materská / základná / stredná škola, typ – materské školy sa nedelia na typy).

V zmysle uvedeného **spojená materská škola bude mať 11 členov rady školy:**

- a) dvoch zástupcov pedagogických zamestnancov zvolených vo voľbách pedagogickými zamestnancami všetkých organizačných zložiek spojenej školy,
- b) jedného zástupcu nepedagogických zamestnancov zvoleného vo voľbách nepedagogickými zamestnancami všetkých organizačných zložiek spojenej školy,
- c) štyroch zástupcov rodičov zvolených vo voľbách rodičmi všetkých organizačných zložiek spojenej školy a
- d) štyroch delegovaných zástupcov zriaďovateľa.

Zriaďovateľ nemá kompetenciu určiť zastúpenie zamestnancov, či rodičov z jednotlivých organizačných zložiek spojenej školy. Zriaďovateľ zodpovedá za ustanovenie rady školy v súlade so zákonom.

Podľa § 24, ods. 15 zákona č. 596/2003 Z. z. je **zasadnutie orgánu školskej samosprávy je verejné**, ak orgán školskej samosprávy dvojtretinovou väčšinou hlasov všetkých členov **nerozhodne inak**.

Alternatívy právneho postavenia materských škôl (ďalej len „MŠ“), s ktorými sa pracovalo od roku 2019:

1. Materská škola bez právnej subjektivity – aktuálny stav (na nevýhody poukazuje dôvodová správa).
2. Materská škola s právnou subjektivitou – 26 rozpočtových organizácií, z toho 3 MŠ dvojtriedne, 5 MŠ trojtriedne, 5 MŠ štvortriedne, 3 MŠ päťtriedne – ekonomicky nevýhodný model.
3. Základná škola s materskou školou – právny subjekt. S touto alternatívou sa uvažovalo v predchádzajúcich rokoch. Nakoľko nemal podporu predovšetkým v okruhu odbornej verejnosti, a to riaditeľov základných škôl (ďalej len „ZŠ“), MŠ, učiteľov, členov komisie školstva a pod.), nebol ani vypracovaný oficiálny návrh.
4. Materská škola s elokovaným pracoviskom – právny subjekt, zriadenie v súlade s § 19 zákona č. 596/2003 Z. z. Pôvodný návrh, ktorý bol predložený v novembri 2024 na verejné prerokovanie. Bol prepracovaný na základe pripomienok nižšie spomenutým aktuálnym návrhom.
5. Spojená materská škola - právny subjekt – aktuálny návrh (výhody a riziká uvedené v dôvodovej správe).

Spojenie MŠ so ZŠ nemá podporu predovšetkým v okruhu odbornej verejnosti (riaditelia ZŠ, MŠ, učitelia, členovia komisie školstva...), pracovný návrh predložený komisii školstva, bol odmietnutý.

Pri vytvorení subjektu „základná škola s materskou školou“, ide o spojenie dvoch rozdielnych druhov škôl s odlišnosťami z hľadiska obsahu vzdelávania, ale predovšetkým z hľadiska:

- organizácie výchovno-vzdelávacej činnosti,
- spôsobu vykonávania výchovno-vzdelávacej činnosti a použitých metód, stratégií, foriem a prostriedkov ale v neposlednom rade aj z hľadiska:
- požiadaviek na priestory,
- požiadaviek na psychohygienu,
- požiadaviek na kvalifikačné predpoklady pedagogických zamestnancov,
- požiadaviek na vedenie pedagogickej dokumentácie atď.

Spojenie základnej školy s materskou školou (ďalej len „ZŠ s MŠ“) môže so sebou prinášať riziko zhoršenia vzájomných vzťahov, lebo prax vo väčšine prípadov poukazuje na to, že zamestnanci bývalej samostatnej MŠ nie sú z pohľadu vedenia ZŠ a učiteľov ZŠ „rovnako braní a hodnotení“ ako zamestnanci ZŠ.

Ak dobre funguje samostatná MŠ a aj samostatná ZŠ, nie je dôvod na ich spájanie.

V Nitre je sieť kvalitných základných škôl, ktoré aktuálne prechádzajú kurikulárnou reformou a riaditelia ZŠ potrebujú sústrediť svoje nasadenie na inovácie a zodpovednosť za zmeny v školách, najmä inovovať školské vzdelávacie a výchovné programy, preškolenie všetkých pedagogických a odborných zamestnancov, budovanie školských podporných tímov, pracovných skupín, zabezpečovať ďalšie vzdelávanie, osobný rozvoj a rast pedagogických zamestnancov, aby reformu zvládli.

Predpokladaný vývoj počtu detí v MŠ podľa dostupných údajov z matriky (jan. 2025)

Počty detí s trvalým pobytom v Nitre:

Prehľad počtu detí s trvalým pobytom v Nitre podľa mestských častí - rok narodenia							
Časť obce	rok 2018	rok 2019	rok 2020	rok 2021	rok 2022	rok 2023	rok 2024
Staré mesto	129	127	112	122	105	119	114
Horné Krškany	15	16	12	12	17	24	15
Dolné Krškany	19	22	16	20	25	19	12
Chrenová	132	129	137	99	119	98	95
Janíkovce	27	11	18	22	25	16	16
Klokočina	230	170	167	159	174	128	116
Diely	74	75	90	89	63	55	62
Kynek	12	8	18	16	16	22	15
Mlynárce	4	6	6	5	3	9	5
Párovské Háje	20	22	15	18	13	21	16
Čermáň	57	53	59	51	53	44	32
Zobor	68	61	54	52	79	54	33
Dražovce	15	16	18	13	19	9	13
Spolu	802	716	722	678	711	618	544

Nitra (bezdomovci)	28	27	34	36	28	23	26
Spolu	830	743	756	714	739	641	570

V materských školách sú deti spravidla z troch rokov narodenia

v šk. roku 2024/2025 – cca 2213 detí (narodené 2019-2021),

v šk. roku 2025/2026 predpoklad 2209 detí s TP v Nitre

v šk. roku 2026/2027 predpoklad 2094 detí s TP v Nitre

v šk. roku 2027/2028 predpoklad 1950 detí s TP v Nitre

Z výpisu z matriky je zrejmé, že počet detí s trvalým pobytom v Nitre klesá. Zároveň však pribúdajú deti, ktoré majú v Nitre prechodný pobyt (rodičia tu pracujú) a deti cudzincov. Nedokážeme odhadnúť, aký vplyv bude mať zavedenie povinného predprimárneho vzdelávania pre cudzincov.

Obavy z prípadného rušenia tried v organizačnej zložke spojenej školy

Riaditeľ predkladá zriaďovateľovi na schválenie a rade školy na vyjadrenie návrhy na počty prijímaných detí a žiakov a návrhy na počty tried (§ 5 ods. 7 zákona č. 596/2003 Z. z.).

Počty detí v triedach upravuje § 28 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zároveň však počet detí určuje RÚVZ podľa vyhlášky č. 75/2023 Z. z. Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež schválením v prevádzkovom poriadku. V niektorých MŠ sú triedy, ktoré boli vytvorené v období zvýšeného záujmu o materskú školu a rozhodnutím RÚVZ je v takto adaptovaných priestoroch znížený počet detí.

Zápis detí sa uskutoční v jednotlivých materských školách ako doteraz (organizačná zložka spojenej školy). V prípade naplnenia kapacity v niektorej MŠ, keďže platí právo na prijatie dieťaťa od 3 rokov a spojené školy sú vytvorené tak, aby zahŕňali spoločný spád, riaditeľka MŠ ponúkne zákonnému zástupcovi inú MŠ v rámci spojenej školy.

V prípade, že sa zníži počet detí v triede, resp. v materskej škole z dôvodu nezájmu rodičov, kapacitné priestory zriaďovateľ využije na zriadenie triedy pre deti so zdravotným znevýhodnením. Záujem o umiestnenie takýchto detí v našich materských školách je čoraz vyšší.

V bežných triedach je stále viac detí so zdravotným znevýhodnením. Finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu na podporné opatrenia nie sú postačujúce na zabezpečenie pedagogických asistentov pre všetky deti, ktoré ich potrebujú. Príspevok z ministerstva školstva na mzdové náklady pedagogických asistentov nie je postačujúci a je potrebné ich dofinancovať. Preto sú v bežných triedach začlenené deti so zdravotným znevýhodnením bez podpory.

V prípade, že v bežnej triede je dieťa so zdravotným znevýhodnením (ďalej len „ZZ“) alebo s nadaním, počet detí v triede môže byť znížený najviac o dve za každé začlenené dieťa. V súvislosti s právom na prijatie dieťaťa do materskej školy od 3 rokov veku je pravdepodobné, že detí so zdravotným znevýhodnením bude v materských školách viac a bez pedagogických asistentov budú riaditeľky nútené zohľadňovať túto skutočnosť pri naplnení kapacity, t.j. nebudú môcť navyšovať počty v triedach, prípadne znížia maximálny počet detí s ohľadom na dieťa so ZZ.

Financovanie

Rok 2023

Normatív na dieťa z podielových daní	2.813,30 €
Dofinancovanie z iných zdrojov	653,70 €
Spolu náklady na 1 dieťa v MŠ za rok 2023	3.467,00 €

Rok 2024

Normatív na dieťa z podielových daní	2.923,40 €
Dofinancovanie z iných zdrojov	653,70 €
Spolu náklady na 1 dieťa v MŠ za rok 2024	3.577,10 €

Z podielových daní – originálnych kompetencií boli financované materské školy aj zariadenia školského stravovania.

Predpoklad na rok 2025

8.706.000,00 € /2406 detí (z Eduzberu) – prenesené kompetencie (odrátané deti v ZŠ s MŠ Novozámocká a Na Hôrke)

604.162,00 € / 2446 detí – potenciálni stravníci – originálne kompetencie (originálne kompetencie - prepočet 2446 stravníkov, koeficient 2,5 x 98,84)

Normatív na dieťa z prenesených kompetencií	3.618,00 € (priemer)
Príjem z originálnych kompetencií	247,00 €
Spolu na 1 dieťa v MŠ	3.865,00 €

Zmenou financovania materských škôl sa časť finančných prostriedkov presunula z originálnych kompetencií na prenesené a koeficient na originálne kompetencie bol znížený na 98,84 (zo 103,86 v roku 2024).

Z uvedeného je zrejmé, že dofinancovanie z iných zdrojov bude potrebné pre zariadenia školského stravovania pri materských školách. (Vid' prílohu č.3) Toto dofinancovanie bude potrebné bez ohľadu na právnu formu materských škôl, nakoľko sa jedná o originálne kompetencie. Dofinancovanie originálnych kompetencií je schválené v rozpočte.

Spôsob dofinancovania materských škôl (organizačných zložiek spojených škôl), ktorých prevádzka, prípadne personálne zabezpečenie je finančne náročné z objektívnych dôvodov: stav budovy, špeciálne pedagogičky v triedach pre deti so zdravotným znevýhodnením:

MŠVVaM SR podľa § 4 ods. 14 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov určuje pre rok 2025 hodnoty percentuálnych podielov zodpovedajúcich osobným nákladom a prevádzkovým

nákladom, ktoré je zriaďovateľ povinný prideliť škole, v ktorej sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie, a materskej škole nasledovne:

hodnota percentuálneho podielu z časti normatívneho príspevku zodpovedajúcej osobným nákladom je zriaďovateľ povinný prideliť škole 90 %,

hodnota percentuálneho podielu z časti normatívneho príspevku zodpovedajúcej prevádzkovým nákladom je zriaďovateľ povinný prideliť škole 80 %.

Aby finančný dopad, vyplývajúci z vyššie uvedených dôvodov, neohrozil rozpočet konkrétnej spojenej materskej školy, zriaďovateľ môže využiť možnosť zadržať finančné prostriedky a adresne dofinancovať materskú školu. Predpokladáme, že to bude max. 10 %.

Zo zadržaných finančných prostriedkov budú financovaní údržbári a pracovníci:

Údržbári budú zamestnancami materských škôl (z dôvodu mzdového normatívu), ich činnosť bude koordinovaná vedúcou OŠMaŠ. Dôvodom je skutočnosť, že sú medzi nimi vyučení profesionáli v odboroch elektrikár, vodár, stolár a budú poskytovať materským školám služby. (opravy, údržba, prevoz bielizne...)

Náklady za pracovníkov budú refundované materským školám, ktoré budú tieto služby poskytovať.

Ďalší postup:

Po schválení návrhu „Návrhu nového modelu fungovania materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitry na princípe právnej subjektivity“ mestským zastupiteľstvom bude vypracovaný materiál na zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Nitre na schválenie 8 rozpočtových organizácií Mesta Nitra – spojených materských škôl. Po schválení zriaďovateľ požiada MŠVVaM o zaradenie spojených materských škôl (podľa schváleného návrhu) do siete. Po zaradení spojených škôl do siete pripraví OŠMaŠ materiál na schválenie zriaďovacích listín, ktorý predloží na zasadnutie MsZ.